

Skötselplan för Lobergets naturreservatet i Karls- hamns kommun

1 Syfte med områdesskyddet

1.1.1 Syfte

Syftet med reservatet är att

- bevara biologisk mångfald i utmarksskog, ekskog och på odlingsmark med ålderdomlig uppbyggnad
- bevara ett värdefullt kulturpräglad landskap med gården och det omgivande odlingslandskapet med ålderdomlig struktur samt torpgrunder och torpmiljöer.
- skydda och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter på hamlade träd
- vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av isälvsavlagringar i Mieåns dalgång.
- tillgodose friluftslivets behov av områden där rika naturupplevelser kan fås i naturskogar, småskaligt odlingslandskap och intressanta kvartärgeologiska ytformer.

Syftet skall nås genom att

- utmarksskogen får utvecklas fritt med undantag av att försiktiga röjningar av barrträd kan utföras runt äldre bokar och för att bevara torpgrunder och tjärdalar.
- inägomarkens skötsel grundas på den äldre markanvändningen, dvs ängsbruk, hamling av träden, naturvårdsinriktat bete och åkerbruk.
- de hamlade trädens form bevaras genom hävd och nya träd hamlas så att de får samma form som äldre hamlade träd.
- nya träd hamlas för att säkerställa återväxten av hamlade träd och kontinuiteten av miljöer för flora och fauna knutna till äldre hamlade träd.
- gårdsbyggnadernas karaktär av en 1800-talsgård så långt möjligt bevaras.
- strövstigar hålls väl markerade.

2 Beskrivning av skyddsobjektet

Markslag och naturtyper (ha):	
<i>Skogsmark</i>	114 ha
Naturtyper	Barrblandskogar 67 ha, tallskog 13 ha, ekskog 12 ha, övrig ädellövskog (alm, ask, avenbok och lind) 1 ha, planterad gran 9 ha.
<i>Våtmark</i>	13 ha

Naturtyper	Öppen myr 0,2 ha, tall-skvattram-tuvdun kärr 5 ha, gungfly 1 ha, igenväxande moss- odlingar 2,1 ha, lövsumpskog 5 ha, ha käll- kärr 0,1.
Äng	0,8 ha
Naturtyper	Fuktäng 0,3 ha, löväng 0,5 ha (restaure- ringsobjekt)
Naturbetesmark	9 ha
Naturtyper	Trädklädda betesmarker 7 ha (restaurering till blandlövhage pågående)
Åker	Artrik åker 2 ha
Sötvatten	3 ha
Naturtyper	Insjö 2 ha, del i Mieån ca 1ha
Prioriterade intresseaspekter: <u>Naturtyper i Natura 2000</u>	Nr 3160 dystrofa sjöar och småvatten 2 ha 6270 artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ 1 ha 6410 fuktängar med starr 0,4 ha 7140 öppna fattiga och intermediära kärr och gungflyn 1 ha 9010 västlig taiga 95 ha 9160 ek- avenbokskog av buskstjärnblomma- typ 12,4 ha.
<u>Naturtyper, övriga</u>	I västra delen av reservatet finns inslag av äldre bok i områden med lång kontinuitet av bokskog.
Äldre bokar	Rikligt med död ved i torrträd, högstubbar och lågor på utmarken samt i innanmurkna lövträd.
Död ved	
<u>Landskapselement</u>	
Mangård och ekonomibyggnader	1 bostadshus och 5 ekonomibyggnader
Torp (grunder)	4 stycken
Stenmurar	Stenmurar finns med flera avbrott längs fas- tighetsgränserna och runt torpet väster om gården samt flera mindre på inägorna
Fägata	En ca 200 m lång fägata till utmarken väster om gården.
Odlingsrösen	Flera vällagda och många enklare
Äldre vägar	1 gammal landsväg med stödmurar och sten- murar samt 1 hålväg
Hamlade träd	Ca 65 stycken; ca 85% ask, 10 % lönn och ca 2 % vardera av alm, avenbok och rönn
Tjärdalar	3 (kända)
<u>Växt- och djursamhällen</u>	

Arter: enligt EU:s fågeldirektiv	<u>Fågel</u> : Tjäder, järpe, spillkråka, pärluggla.
Arter, övriga	<u>Fågel</u> : Bivråk (sårbar), mindre hackspett (sårbar), stenknäck. <u>Vedlevande skalbaggar</u> : Sårbar: Anoplodera sexguttata. Missgynnade: Agathidium mandibulare, Ampedus tristis, Atomaria subangulata, Corticeus unicolor, Cryptophagus longitarsis, Melasis buprestoides, Microscydmus nanus och Ptenidium gressneri. <u>Övriga för Blekinge ovanliga vedlevande skalbaggar</u> : Ampedus sanguineus, Batrisodes venustus, Hapalarea linearis, Ptenidium turgidum, Xylita laevigata. <u>Mollusker</u> : Flodpärlmussla (sårbar). Missgynnade; Bukspolsnäcka (Macrogastra ventricosa) och skogsgrynsnäcka (Vertigo ronneyensis). Mossor: Dunmossa (missgynnad) Lavar: Almlav (missgynnad)
<u>Friluftsliv</u>	Strövstig från vilken naturskogar, lövskogar, Logylet och kärr, kvartärgeologiska lämningar samt kulturlandskapet kan ses.

2.1 Historisk och nuvarande markanvändning

Lobergets by har anor från 1500-talet. Lobergets by låg före skiftena omedelbart norr om reservatet. Inom reservatet har funnits minst fyra torp. Ett torp som låg strax söder om gården och brukades i andra halvan av 1700-talet till slutet av 1830-talet. Området där torpet legat har på gården i senare tid kallats för "Täppet".

Ca 1 km VNV om gården brukades ett torp i andra halvan av 1800-talet.

Ett torp som låg ca 200 m väster om gården brukades ca 1870 - 1930-talet.

Ett torp låg ca 500 m SV om gården.

På utmarkerna bedrevs svedjebruk under 1700 och 1800-talen. Större delen av utmarkerna betades. Enskifte förrättades i Lobergets by år 1823. Den nuvarande ekskogen hörde efter skiftet till inägomarken men räknades före delningen som utmark. I nordväst fanns några områden betecknade som *stenbunden bokemark* och *stenbunden furumark*. Redan på generalstabskartan från 1843 har största delen av utmarken barrskogsbeteckning förutom de nordvästra delarna som betecknas som lövskog (bokskogsområdet).

När släkten Ekelin köpte gården i slutet av 1800-talet var skogen dock hårt utnyttjad och äldre träd saknades. Den ekonomiska kartan från 1916 visar bl a att mossodlingar och ett torp samt en del vägar och stigar tillkommit. Under andra världskriget högs ved i

skogarna enligt åläggande från Statens bränslekommission. Den siste brukaren (Hugo Ekelin), som flyttade från gården 1973, använde aldrig själv motorsåg i skogsbruket, vilket bidrog till att påverkan på skogen var liten. I början på 1980-talet, har två mindre områden kalavverkats och planterats med gran. Gallringar har utförts i norra delen av fastigheten och i ekskogen under 1970 och 1980-talet. Det nordvästra hörnet av fastigheten korsas av en bred kraftledningsgata. Till skydd för yt- och grundvattentäkt har Långasjöns-Mieåns vattenskyddsområde bildats. Vattenskyddsområdets omfattar vid Loberget större delen av den odlade marken, se reservatskartan.

Ett ca 65 ha stort område utgörs av sedan lång tid orörd naturskog och är av skogsvårdsstyrelsen klassat som nyckelbiotop. I nyckelbiotopen ingår sjön Logylet.

Jordbruket har alltid bedrivits med äldre metoder. Häst användes som dragdjur fram tills den siste brukaren flyttade från gården 1973. Ängsbruket med hamling av träden fortsatte efter andra världskriget. Efter 1973 lät de nuvarande ägarna nötkreatur beta på inägomarken några år. Därefter har grannen svarat för betning av Lobergets inägomark med ett mindre antal av sina Ringamålakor. Ringamålakor är en lantras som har bevarats på granngården till Loberget.

2.2 Beskrivning av bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden: Barrnaturskogar på utmark med olika naturtyper som granblandskogar på moränmark, gransumpskog, tallskogar på höjdlägen, trädbevuxna kärr med tall, tuvdun och skvattram, trädbevuxna kärr med glasbjörk, al, tall och gran samt en brunvattensjö med gungflyn längs stränderna omgiven av strandskog. I utloppet, som är fördjupat, växer missne liksom i flera av skogskärren. 65 ha är nyckelbiotop. I östra delen av utmarken finns en serie med kärr förbundna av en liten bäck.

I naturskogarna finns rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier. Nyckelbiotopen gränsar inom reservatet till likartade skogar med goda utvecklingsmöjligheter. Häckning av skogsfåglar som tjäder, spillkråka, järpe och pärluggla förekommer i området.

I skogarna har rödlistade vedlevande skalbaggar hittats i två bestånd inom nyckelbiotopen på utmark och i tre bestånd utanför nyckelbiotopen varav ett bestånd i barrskogen på utmark och två bestånd i ekdominerad lövskog på inägomark.

I molluskfaunan finns bland annat störningskänsliga skogsarter som skogsgrynsnäcka (*Vertigo ronneyensis*) och gråsvart kölsnigel (*Limax cinereoniger*) på utmarken och bukspolnsnäcka (*Macrogastra ventricosa*) på inägomarkerna.

I västra delen av reservatet finns inslag av äldre bok, med skrovlig bark och väster om Logylet växer en gles tallskog i områden där det vid enskiftet 1823 växte bokskog och tallskog.

De öppna markerna består av naturbetesmark på de tidigare åkrarna. Åkrarna ligger på grusavlagringar i Mieådalens västra sida. Floran på åkrarna är artrik med flera inslag från de nu igenväxta ängarna. I de igenväxta ängarna och betesmarkerna på en rullstensås finns flera tidigare hamlade träd.

Mieån har vid Loberget höga naturvärden. Fursurnings- och föroreningskänsliga arter är väl representerade i bottenfaunan. Ett glest bestånd av äldre flodpärlmussla finns i denna del av Mieån, varav en del finns inom reservatet.

Kulturhistoriska bevarandevärden: Gården med mangårdsbyggnad och ekonomibyggnader är omgivet av ett odlingslandskapet med ålderdomlig struktur. Stallets utformning är unik för länet.

Grunder efter fyra torp finns inom reservatet. På utmarken finns minst tre tjärdalar. I närheten av den ena finns en kallmurad eldstad invid ett stenblock.

Gränsen mellan inäga och utmark är skarp med barrblandskog på utmarken och ekdominerad lövskog på mark som först vid enskiftet 1823 klassades som inägomark.

De små åkrarna ligger i huvudsak på isälvterrasser nära gården på mark som var inägomark innan enskiftet. Odlingsrösen och hamlade träd finns på moränmark i anslutning till åkrarna. I ekskogen finns några mindre områden med odlingsrösen som odlats upp efter enskiftet 1823.

I nordöstra gränsen till reservatet går den gamla landsvägen uppför dalsidan till platsen där Lobergets by låg. Vägen är utgrävd i dalsidan och stödmurar finns för vägen på norra sidan och mot sluttningen på södra sidan av vägen.

Geovetenskapliga bevarandevärden: De kvartärgeologiska avlagringarna är till största delen orörda i reservatet. Längs Mieåns västra sida löper en getryggsformad ås med en åsgrav på dess västra sida. Runt gården finns flera små terrasser med tydliga avgränsningar mot dalen. Terrasserna är uppodlade och därför väl synliga i landskapet.

Friluftsliv: Området är pedagogiskt viktigt och kan ge rika natur- och kulturupplevelser i form av de olika naturtyperna, kvartärgeologiska lämningar samt gårdsbyggnader med det omgivande odlingslandskapet där de kvartärgeologiska förutsättningarna väl har utnyttjats, torplämningar och tjärdalar.

Naturskogarnas sammansättning varierar med topografin utan skarpa beståndsgränser. Äldre tiders kulturpåverkan på naturen i form av uppodlandet av de sedimentära jordarterna runt gården och skogarnas olika artsammansättning på inägomark och utmark kan studeras.

Området är vackert med dess småskaliga kulturlandskap, äldre skogar, öppna och trädbevuxna myrar av olika slag samt Logylet med dess gungfly. De kvartärgeologiska bildningarna är överskådliga i odlingslandskapet. Från markerade strövstigar kan de olika natur- och kulturvärdena upplevas.

2.3 Prioriterade bevarandevärden

Natura 2000 naturtyper och arter: Naturtyper enligt habitatdirektivet; 3160 dystrofa sjöar och småvatten 2 ha, 6270 artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ 1 ha, 6410 fuktängar med starr 0,4 ha, 7140 öppna fattiga och intermediära kärr och gungflyn 1 ha, 9010 västlig taiga 95 ha och 9160, ek- avenbokskog av buskstjärnblomma-typ 13 ha.

Art enligt habitatdirektivet; flodpärlmussla.

Arter enligt fågeldirektivet; tjäder, spillkråka, järpe, pärluggla.

Rödlistade arter knutna till naturskogar, ekskogen, kulturlandskapet och Mieån.

Den ålderdomliga strukturen på odlingsmarken där åkrarna i stor utsträckning ligger på isälvterrasser. Hävdgynnad vegetation. Landskapselement i form av hamlade träd, odlingsrösen, stenmurar, fägata, torpgrunder, tjärdalar samt den gamla landsvägen med stödmurar på båda sidor.

Kvartärgeologiska värden i form av en getryggsås med åsgrav och isälvsavlagringar med terrassform.

2.4 Referenser

- Baranowski R. 1995. Rapport om faunan av vedskalbaggar på Loberget i norra Blekinge. Rapport till länsstyrelsen.
- Brunet J. 1995. Vegetation och flora i skogarna kring Logylet vid Mieåns dalgång i norra Blekinge. Rapport till länsstyrelsen.
- Hebrand M. 1975. Geologisk dokumentation av Ire-Loberget, Mieåns dalgång. Länsstyrelsens Naturvårdsenhet. Meddelande 1983:2.
- Jonsson L. 1975. Översiktlig vegetationskartering samt markhistorisk utredning i Ireområdet. Blekinge. Meddelande från adv.f ekologisk botanik. Lunds Universitet 3:4.
- Jonsson L. 1979. Vegetation och hävd i Ire-Lobergetområdet Mieåns Dalgång. Länsstyrelsens Naturvårdsenhet. Meddelande 1983:3.
- Olsson M. 1995. Redovisning av inventering av fågelfaunan i Loberget i norra Blekinge.
- Björegren I. 1994, 1996. Inventering av nyckelbiotoper inom Loberget i norra Blekinge. Skogsvårdsstyrelsen.
- Bottenfauna i Blekinge län 1998.
- Länsplan för biologisk återställning av kalkade vatten i Blekinge län 2000-2004.
- Ringamåla Hembygdsförening har tillhandahållit information om torp från deras torpinventering samt avskrift av Bräkne härads dombok 9/6 – 1820 Nr 108.
- Handlingar från enskiftet 1823.
- Skriftliga uppgifter från markägarna.

3 Indelning i skötselområden

Indelningen av skötselområden sker efter markslag. Skötselområde:

1. Utmarken med naturskogar, skogbevuxna kärr och Logylet
2. Lövskogar på inägomark.
3. Naturbetesmark
4. Ängsmark
5. Åker
6. Tomt och gårdsplan med mangård och ekonomibyggnader.
7. Torpmiljö
8. Mieån

4 Mål och föreskrifter för skötselområden

Mål som berör flera skötselområden

- Gran skall inte finnas inom inägomarken annat än undantagsvis (skötselområdena 2d och 3d.
- Markvägen från gården som också var en fägata till utmarken och går vidare över utmarken mot väster skall vara fri från vedartad vegetation samt vara i farbart skick för att underlätta skötsel och tillsyn av reservatet samt för jakt. Fallna träd och grenar flyttas från markvägen och strövstigar och får vid detta arbete kapas till hanterbara längder. Vägen ska så långt möjligt ha ett heltäckande fältskikt för att inte utgöra ett hinder för markfaunan.
- Fägatan är fri från vegetation av igenväxningskaraktär.
- Vägen till gården underhålls som grusväg.
- Diket från Hagamossen på grannfastigheten får, om behov påkallas, rensas för hand till första bäckavsnitt för att markområden utanför reservatet inte skall försumpas.
- Bete bör främst ske med djur av lantras, lämpligen av den på grannfastigheten bevarade lantrasen Ringamålakor.
- Fauna knuten till spillning skall inte utsättas för parasitbekämpningsmedel. Djur som behandlas med sådana medel som kan utsöndras med spillningen i skadlig form för insekter, t ex avermectiner, får inte beta i reservatet.
- De hamlade träden är i reservatet primärt en biotop för epifyter och djur och i andra hand en foderkälla. Detta innebär att gamla träd med nedsatt produktion av lövhö skall stå kvar och hävdas. Kontinuiteten av hamlade träd som biotop för epifyter och djur skall tillgodoses genom hamling av nya träd. Antal hamlade träd och artsammansättning av hamlade träd skall bevaras.
- Inägomarken är mosaikartat uppdelad på flera små åkrar, ängar och naturbetesmarker vilket innebär att skötseln av ett markslag är beroende av intilliggande markslags skötsel.
- En vandringsled skall märkas ut, i huvudsak längs befintliga vägar och stigar

4.1 Skötselområde 1: Utmarken med naturskogar, skogbevuxna kärr och Logylet

Areal: ca 102 ha , varav delområde: 1a = 83ha. 1b = 5,5 ha. 1c = 4,1 ha. 1d = 9,4.

Beskrivning och övergripande mål

1a. Naturskog på utmark klassad som västlig taiga med granblandskogar, tallskog i höjdlägen och på myrar, sumpskogar samt sjön Logylet. Två försumpade och igenväxande mossodlingar får växa igen. Områdets skötsel är i huvudsak fri utveckling. Den markerade skogsvägen underhålls, torpgrunder och tjärdalar hålls fria från buskar och träd.

Delområdena 1b och 1c är två granplanteringar där utvecklingen påverkas så att de får karaktär av naturskogar.

1d består av 3 delområden och består av naturskogar med stort inslag av bok i områden där boken har en lång kontinuitet. Områdena betecknades vid enskiftet 1823 som *sten-*

bunden bokemark. Överlevnaden av äldre lövträd förlängs, främst av bok med dess epifyter genom att gran som växer in i kronorna på lövträden röjs bort eller ringbarkas. Avsikten är att minska beskuggningen av lövträden och att ta bort granar som med sina grenar borstar bort epifyter från lövträdens stammar.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- Området skall utvecklas vidare mot ett urskogsliknande tillstånd. Endast träd med en för trakten naturligt genetiskt ursprung och variation bör finnas.
- Torpgrunder och tjärdalar bevaras utan vedartade växter som kan skada kulturmiljön.

Delområde 1a

- Skogen får åldras fritt så att grova träd och död ved i olika former och nedbrytningsstadier finns och en med naturlig konkurrens uppkommen artsammansättning och artfördelning finns.
- De delvis igenväxta förutvarande mossodlingarna utvecklas till sumpskogar.

Delområde 1b och 1c

- Delområdena skall senast år 2020 ha fått viss olikåldrighet och fått karaktären av ung naturskog.

Delområde 1d

- Överlevnaden av enstaka äldre lövträd förlängs, främst bok med dess epifyter, i det område som vid enskiftet 1823 betecknades som *stenbunden bokemark* (1d bestående av 3 delområden).
- Övrig skog får åldras fritt så att grova träd och död ved i olika former och nedbrytningsstadier finns och en med naturlig konkurrens uppkommen artsammansättning och artfördelning finns.

Skötselmål och föreskrifter för skötsel

- Vedartade växter skall inte kunna skada torpgrunder och tjärdalar.

Skötselområde 1a

- Fri utveckling av skogen.
- Igenslamningen av diken i den västra mossodlingen påskyndas.
- Tjärdalen i 1a friställs och skogen glesas ut till markvägen. Fältskiktet kan slås runt tjärdalen och fram till markvägen.

Skötselområde 1b och 1c

- Tjärdalen i 1b och den intilliggande kallmurade eldstaden friställs och skogen glesas ut längs stigen ut till markvägen. Örnbräken kan bekämpas mekaniskt runt tjärdalen och eldstaden.
- Karaktären av naturskog påskyndas genom att spridda lövträd friställs.

- När bestånden är ca 20 år görs en naturvårdsinriktad gallring av planterad gran. Planterad gran gallras bort så att ett ojämnt och luckigt bestånd uppstår där lövträd och tall gynnas. Självföryngrad gran är viktigt att gynna då de har en större genetisk variation än planterad gran. Efter denna åtgärd får bestånden utvecklas fritt.

Skötselområde 1d

- Äldre lövträd främst av bok hålls vid liv genom lätt röjning av främst unggran som växer in i kronorna.

4.2 Skötselområde 2: Lövskog på inägomark

Areal: ca 13 ha , varav delområde: 2a = 5ha. 2b = 7,4 ha. 2c = 0,05 ha. 2d = 0,3.

Beskrivning och övergripande mål

2a och 2b. Ek- avenbokskog av buskstjärnblommatyp på mot öster sluttande mark som vid enskiftet klassades som inägomark (naturtyp 9160). Delområdena avskiljs av markvägen till utmarken som här går i en fägata. Längs bäcken från Hagamossen finns ett fuktstråk.

Eken är det dominerande trädslaget men i föryngringen av träd finns både bok- och ekplantor. Bok dominerar det yngre trädskiktet. En succession från ekskog mot bokskog är trolig om området får utvecklas fritt (naturtyp 9160 mot 9110).

Mindre områden har varit uppodlade varvid stenar har lagts upp i flera odlingsrösen. Den markerade skogsvägen är i denna del en fägata som på fast mark är kantad av stenmurar utgör gräns mellan 2a och 2b. Extensivt bete har förekommit i skogen. Tidigare åkrar i sydvästra hörnet av 2a inom ett område ca 35x60 m hålls fria från vedartad vegetation. Glest stående ekar runt åkrarna ges därigenom möjlighet att bilda vida kronor.

2c. Är ett källkärr som ligger i nedre delen av sluttningen vid skötselområde 1b.

2d. Är en lövskog på mot öster brant sluttande mark.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

Delområde 2a och 2b.

- En olikåldrig extensivt betad ek- avenbokskog av buskstjärnblomma-typ med spridda gamla träd och att död ved finns på levande träd i stammar och grenar. Torrakor, högstubbar och lågor skall finnas.
- Ett antal äldre träd lämnas kvar och blir överståndare.
- Enstaka döda träd bevaras för att gynna den biologiska mångfalden.
- De tidigare åkrarna i sydvästra hörnet av 2a är överskådliga i landskapet.
- Arealen 12,5 ha ekskog behålls.

Delområde 2c

- Källkärret med dunmossa bevaras utan betande djur.

Delområde 2d

- En olikåldrig lövskog med spridda gamla träd och att död ved finns på levande träd i stammar och grenar.

Skötselmål och föreskrifter för skötsel

Delområde 2a och 2b.

- Ett ekskogsbruk som är ändamålsenligt och långsiktigt för skogens utveckling och som innebär att naturtypen inte ändras (9160) får bedrivas.
- En beteshorisont finns i skogen.
- Ett extensivt bete med nötkreatur.
- Ingen gran växer i skötselområdet och eken kan föryngra sig.

Delområde 2c.

- Ingen gran växer i skötselområdet

Delområde 2d.

- I princip växer ingen gran i skötselområdet

4.3 Skötselområde 3: Naturbetesmark

Areal: ca 5 ha , varav delområde: 3a = 0,8ha. 3b = 0,4 ha. 3c = 0,3 ha. 3d = 3,4.

Beskrivning och övergripande mål

Naturbetesmark finns på mark som klassades som inägomark vid enskiftet 1823 (3a och 3b) samt i den äldre inägomarken på blockiga sluttningar och på åsen (3c och 3d). Öster om gården finns en tidigare ängsbacke som tills vidare ingår i naturbetesmarken p g a att området har slutet kronsikt och därför saknar sammanhängande fältsikt. I detta område kan ett återupptaget ängsbruk senare övervägas (3c).

Större delen av naturbetesmarken ingår i Långasjöns-Mieåns vattenskyddsområde för vilket särskilda bestämmelser gäller, se Lokala hälsoskyddsföreskrifter för Karlshamns kommun, Stadgesamling 6:7, § 6.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- Hävdpräglad vegetation med tillhörande fauna utvecklas och bevaras.
- Hamlade träd är hävdade och en kontinuitet av hamlade träd upprätthålls.
- Artsammansättningen av hamlade träd skall bevaras (65-75 träd; ca 85% ask, 10 % lönn och ca 2 % vardera av alm, avenbok och rönn totalt på ängsmark och naturbetesmark).
- Hamlade träd hamlas med 5-8 års mellanrum.
- Vegetationen får utvecklas med ett betetryck så att fältsiktet inte bildar något kvarliggande förnaskikt.
- Vegetation av igenväxningskaraktär skall inte finnas kvar till följande år.
- Odlingsrösen skall bevaras utan vedartad vegetation som kan förorsaka skada.
- När av beteshävd gynnad vegetation och arter efter restaurering ökar och näringskrävande växter gynnade av röjningen minskar i antal och dominans.

Skötselmål och föreskrifter för skötsel

- All betesmark påverkas av bete under hela vegetationsperioden. Fältskiktet skall vid betesperiodens slut vara avbetat så att ingen förnabildande vegetation kvarstår.
- Ingen vedartad vegetation av igenväxningskaraktär får stå kvar till följande år.
- Årligt bete med i huvudsak nötkreatur under hela den för området traditionella betesperioden.
- Bortröjning av eventuell kvarstående vegetation av igenväxningskaraktär.
- De hamlade träden hamlas med 5-8 års mellanrum.

4.4 Skötselområde 4: Ängsmark

Areal: ca 0,7 ha , varav delområde: 4a = 0,3ha. 4b = 0,04 ha. 4c = 0,05 ha. 4d = 0,3.

Beskrivning och övergripande mål

Ängsmark finns både som fuktäng och löväng. Fuktäng finns längs bäcken och i ett mindre område söder om gården. Fuktängen längs bäcken väster om gården hävdades fram på 1960-talet. Lövängarna består av små moränkullar. I lövängarna, som till stor del är igenvuxna, finns vällagda odlingsrösen och tidigare hamlade träd.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- hamlade träd skall stå fritt och odlingsrösen fria från vedartad vegetation som kan skada rösen samt att en slätterpräglad vegetation med tillhörande fauna utvecklas och bevaras.
- hamlade träd hävdas och nyhamling sker för att skapa kontinuitet av hamlade träd. Artsammansättningen av hamlade träd skall bevaras (65-75 träd; ca 85% ask, 10 % lönn och ca 2 % vardera av alm, avenbok och rönn totalt på ängsmark
- vegetationen får utvecklas med årlig slätter (klippande eller skärande verktyg) och efterbete så att inget förnaskikt bildas av fältskiktet eller att vegetation av igenväxningskaraktär finns.
- Efter restaurering ökar hävdgynnad vegetation och arter samt att näringskrävande arter som är gynnade av röjgödslingseffekten minskar i antal och dominans.

Skötselmål och föreskrifter för skötsel

- Hamlade träd hamlas med 5-8 års mellanrum.
- Fuktängen hävdas med årlig slätter och efterbete.
- Lövängarna hävdas med årlig fagning, slätter och efterbete.
- Under restaureringsfasen betas områdena tillsammans med intilliggande naturbetesmark och artrika åkrar. I de tidigare vegetationslösa partierna kan färskt hö, som hämtats från artrika ängar inom Lobergets naturreservat, läggas ut. Avsikten är att så in ängsväxter som är typiska för ängar med långvarig hävd i trakten.
- De hamlade träden hamlas med 5-8 års mellanrum.

4.5 Skötselområde 5: Åker

Areal: ca 1,9 ha , varav delområde: 5a = 0,5 ha. 5b = 0,1 ha. 5c = 0,7 ha. 5d = 0,1. 5e = 0,1 ha. 5f = 0,2 ha. 5g = 0,01 ha. 5h = 0,2 ha.

Beskrivning och övergripande mål

De artrika åkrarna har troligen uppstått genom att ängsarter som t ex gullviva, knöl-smörblomma, jungfrulin, tjärblomster, gökärt, ängsviol, sommarfibbla, vårbrodd och knippfryle har vandrat in från de intilliggande ängsmarkerna efter att åkerbruket upphörde. Större delen av åkermarken ingår i Långasjöns-Mieåns vattenskyddsområde för vilket särskilda bestämmelser gäller, se Lokala hälsoskyddsföreskrifter för Karlshamns kommun, Stadgesamling 6:7, § 6.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- Åkrarna brukas på traditionellt sätt utan användning av kemiska bekämpningsmedel eller konstgödning (5d och g).
- Artrika åkrar beteshävdas (a-c, e och f) så att dess hävdgynnade arter kan spridas tillbaka till intilliggande restaurerade ängsmarker.
- När åkrarna hävdas årligen med odling av för området traditionella grödor (d och g).
- Åkrar med renar efterbetas årligen.
- Artrika åkrar beteshävdas eller hävdas med slåtter och efterbete (a-c, e och f).

Skötselmål och föreskrifter för skötsel

- Artrika åkrar påverkas av bete under hela vegetationsperioden alternativt slåtter och efterbete.
- Fältskiktet ska vid betesperiodens slut vara avbetat så att ingen förnabildande vegetation kvarstår.
- Årligt bete med i huvudsak nötkreatur.

4.6 Skötselområde 6: Tomt och gårdsplan med mangård och ekonomibyggnader

Areal: ca 0,2 ha.

Beskrivning och övergripande mål

Gården består av äldre mangård och ekonomibyggnader, sannolikt uppförda i början av 1800-talet. Mangårdsbyggnaden är en tvåvånings framkammarstuga. Såväl den som ekonomibyggnaderna har till mycket stor del fått behålla den ursprungliga prägel.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- Tomt och gårdsplan hålls fria från träd och buskar av igenväxningskaraktär.
- Den nuvarande gårdsmiljön bevaras.

Förslag till åtgärder för att bevara byggnadernas karaktär bör upprättas av länsstyrelsen i samråd med markägarna. Byggnadsantikvarisk expertis anlitas för uppgiften.

4.7 Skötselområde 7: Torpmiljö

Areal: ca 2,1 ha.

Beskrivning och övergripande mål

Torpet brukades fram till 1930-talet. Husgrunder, fruktträd samt hamlade träd längs uppfartsvägen finns kvar från torpepoken. Mindre åkrar har funnits i området.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- Husgrunder och torpmiljö bevaras och inga vedartade växter skadar husgrunderna.
- Uppfartsvägen och stödmurar är fria från vedartad vegetation, träden hamlas och fruktträden står fria från andra träd och buskar.
- Hamlade träd är hävdade och en kontinuitet av hamlade träd upprätthålls.
- Området beteshävdas (se skötselområde 3 naturbetesmark).
- Åkerytor är fria från buskar och träd.
- Trädskiktet är glest med främst vidkroniga träd.
- Ingen gran får växa i området.

Skötselplan och föreskrifter för skötsel

- Hela området sköts som naturbetesmark (se skötselområde 3 naturbetesmark).
- Vedartade växter ska inte kunna skada torpgrunder och stödmurar till uppfartsvägen.
- Vägen och tidigare torplyckor ska vara fria från träd och buskar.
- De hamlade träden hamlas med 5-8 års mellanrum.

4.8 Skötselområde 8: Mieån

Ca 250 m å och 180 meter i dammen. Area ca 0,6 ha

Beskrivning och övergripande mål

Mieån är rensad från sten för att kunna användas som flottningsled. Trots detta finns mycket stora naturvärden i ån. I åns övre lopp finns flera bestånd av äldre flodpärlmussla, bland annat vid Loberget. Föryngringen i Mieån är dålig. Det kan bero på att det stationära öringbeståndet i Mieån är svagt. Flodpärlmusslans larver lever en period fästa vid gälarna på öringar.

Mieån norr om Långasjön till länsgränsen finns med i Länsplan för biologisk återställning av kalkade vatten i Blekinge län 2000-2004. Hittills genomförda åtgärder som berör reservatet är att stationär öring har planterats ut ovanför Långasjön. Planerade åtgärder som berör reservatet är att åtgärda vandringshinder norr om Norrefors t o m länsgränsen och biotopvårdande åtgärder på flottledsrensade sträckor ovanför Långasjön. Målet är att flodpärlmusslan åter skall reproducera sig i denna del av Mieån och inom reservatet.

Vid Loberget finns en gammal damm.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- Vattenkvaliteten skall vara god.
- Bottenfaunan skall vara rik
- Reproducerande flodpärlmussla skall finnas i reservatet.

Skötselmål och föreskrifter för skötsel

Då den del av Mieån som ligger inom reservatet är liten planeras inga särskilda åtgärder i reservatet. Biologiska återställningsåtgärder för denna del av Mieån kommer i tillämpliga delar omfatta även reservatet.

4.9 Restaureringsplan

Restaurering av inägomarken

Under 1999-2002 har följande utförts:

- Borthuggning av gran på inägomark, med undantag för enstaka större granar i skötselområdena 2d och 3d..
- Borthuggning av buskar och träd av igenväxningskaraktär på ängs- och naturbetesmark.
- Friställning och viss hamling av tidigare hamlade träd.
- Friställning av tjärdalen intill markvägen.

Utförs under 2002-2004 enligt följande:

- Friställning och hamling av tidigare hamlade träd.
- Røjning av träd och buskar i skötselområde 3a och beteshävd av området påbörjas
- Rensning av bäcken under markvägen mellan skötselområdena 4a och 4e.

Restaurering av utmarken

Utförs under 2002-2004 enligt följande:

- Borthuggning av träd och buskar som kan skada torpgrunder och tjärdalar.
- Frihuggning av träd och buskar kring tjärdalen och den kallmurade ugnen i skötselområde 1b. Røjning av en stig från markvägen till tjärdalen.
- Friställning av lövträd i skötselområdena 1b och 1c av främst bok och ek.
- Lätt røjning av gran runt gammal bok i främst den nordvästra delen av skötselområde 1a.

Restaurering av Mieån

- Åtgärder i Mieån för att gynna reproduktionen hos flodpärlmussla inom ramen för *Länsplan för biologisk återställning av kalkade vatten i Blekinge län 2000-2004*

4.10 Friluftsliv och turism

Mål

Strövstigar skall leda besökaren till de olika naturtyperna. Genom bra strövstigar ska störningar för gårdens ägare och naturen utanför lederna minskas.

Restriktioner

Fordonstrafik i reservatet är ej tillåten för allmänheten. Eldning är inte tillåtet för allmänheten i reservatet.

Information

En informationstavla skall finnas i anslutning till parkeringsplatsen, med reservatskarta, föreskrifter för allmänheten samt information om natur, geologi och kulturlandskapet. På en översiktskarta skall strövstigar inom reservatet och till det närliggande naturreservatet Ire finnas.

Vid bron skall finnas vägtrafikskylt "fordonstrafik förbjuden" med tilläggstavla "gäller ej behörig trafik". Som behörig att köra upp till gården är gårdens ägare och deras gäster. Trafik för tillsyn och skötsel av reservatet är tillåten. Det är vidare tillåtet att efter samråd med reservatsförvaltaren att nyttja markvägen i samband med jakt.

Anläggningar

- En parkeringsplats för ett mindre antal bilar bör efter medgivande av berörd markägare och tillstånd av vägverket anläggas på östra sidan av Mieån.
- En kortare strövstig leder besökarna genom kulturlandskapet och till de kvartärgeologiska bildningarna.
- En längre strövstig leder ut längs markvägen över utmarker till en tidigare mossodling och tillbaka söder om Logylet.
- En strövstig bör leda till naturreservatet Ire.
- Räcken sätts upp på broarna till skydd för gående.

5 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Vem	Prioritet	Finansiering
Bete	Varje år	All naturbetesmark, artrik åker, ej brukad åker och äng		1	
Ängsskötsel	Varje år	Slätterkärr 4a		2	Staten
Ängsskötsel	Varje år	4b-e		3	Staten
Ängsskötsel	Varje år	4e		4	Staten
Åkerbruk	Varje år	5d och g		4	
Hamling	Vart 2:a – 4:e år hamlas högst ½ av de hamlade träden	Inägor och torpmiljö		2	
Frihuggning av husgrunder och tjärdalar	2001-2002	I skötselområdet 1		2	
Naturvårdsinriktad gallring	2005-2010	I skötselområdena 1b		2	
Naturvårdsinriktad gallring	2010-2015	I skötselområdena 1c		3	

6 Tillsyn, dokumentation och uppföljning

6.1 Årlig dokumentation av skötselåtgärder

Varje år skall den som praktiskt utför olika typer av skötsel i naturreservatet (vanligen brukaren eller förvaltaren) föra anteckningar över genomförda skötselåtgärder och årligen avrapportera dessa till länsstyrelsen. Den årliga dokumentationen skall innefatta:

- Datum för betespåsläpp och betesperiod i de olika betesfällorna.
- Antal betesdjur av olika djurslag/raser som släpptes.
- Förändringar i antal betesdjur och djurslag under betessäsongen samt datum för dessa.
- Eventuell hjälpslätter i betesmarker.
- Tidpunkt och tidsåtgång för skötsel av landskapselement.
- Tidpunkt och tidsåtgång för röjning i betesmarker.
- Tidpunkt och tidsåtgång för preciserade restaureringsinsatser.
- Tidpunkt och tidsåtgång för underhåll av friluftsanordningar.

6.2 Tillsyn över föreskrifter

För tillsyn över föreskrifterna bör särskild tillsynsman utses.

6.3 Uppföljning av skötselmål

Uppföljning och sammanställning av skötselmålen utförs av den som praktiskt utför olika typer av skötsel i naturreservatet och årlig rapportering sker till länsstyrelsen. Ansvarig förvaltare bör följa upp skötselmål och skötselåtgärder tillsammans med de som genomför åtgärderna med högst fem års mellanrum.

6.4 Uppföljning av kvalitetsmål

Uppföljning av prioriterade naturtyper, landskapselement och arter skall utföras vart femte år, av länsstyrelsen.

6.5 Uppföljning av kostnader

Görs årligen av den som enligt avtal ansvarar för skötseln. Avrapportering sker årligen till länsstyrelsen.

7 Finansiering

Staten bekostar: Åtgärder enligt skötselplanen utom vad som anges nedan.

Möjligheterna att täcka kostnaderna för skötsel av inägomarken med EU-medel skall så långt möjligt tillvaratas.

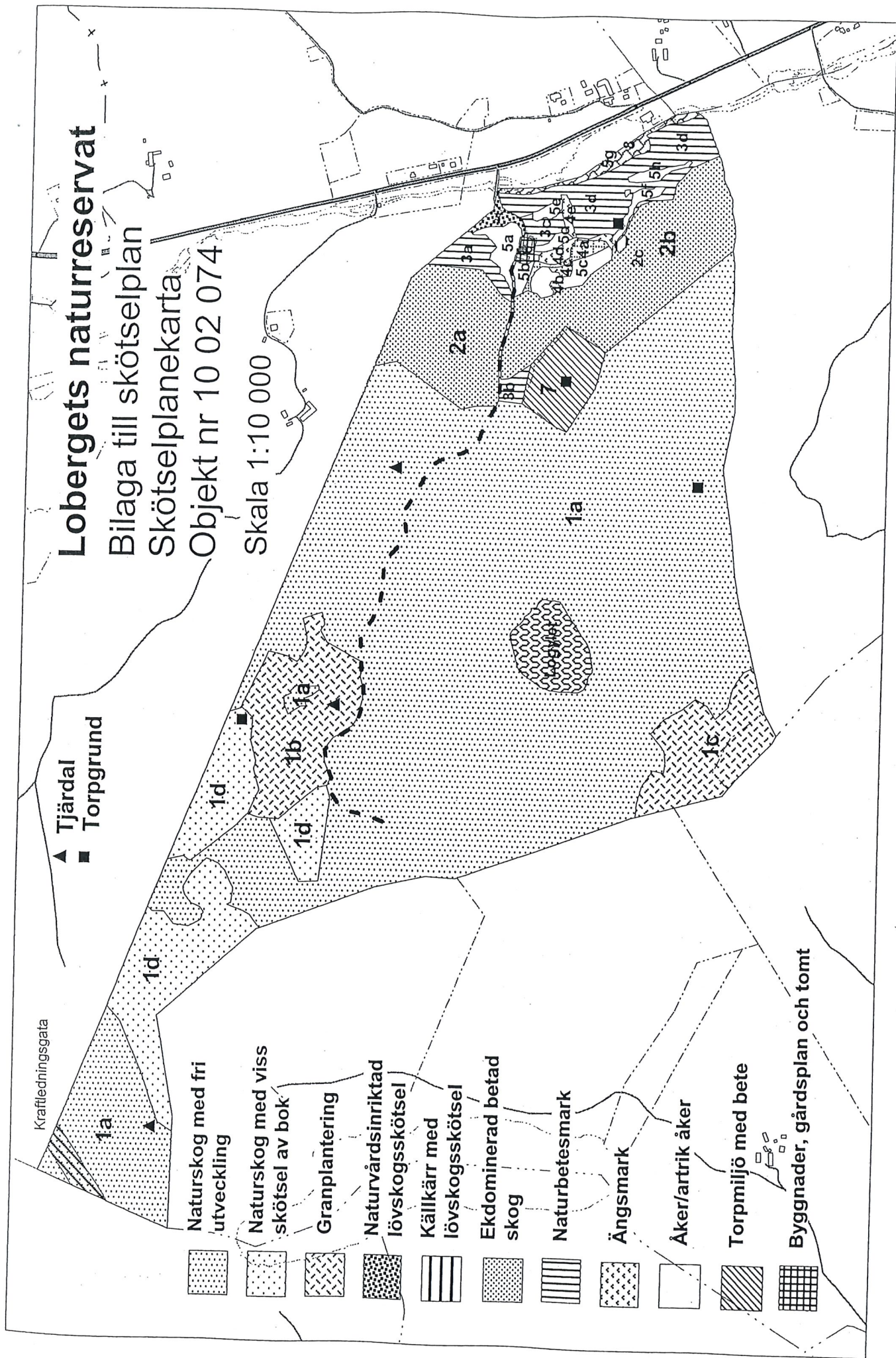
Lobergets naturreservat

Bilaga till skötselplan

Skötselplanekarta

Objekt nr 10 02 074

Skala 1:10 000

Lobergets naturreservat

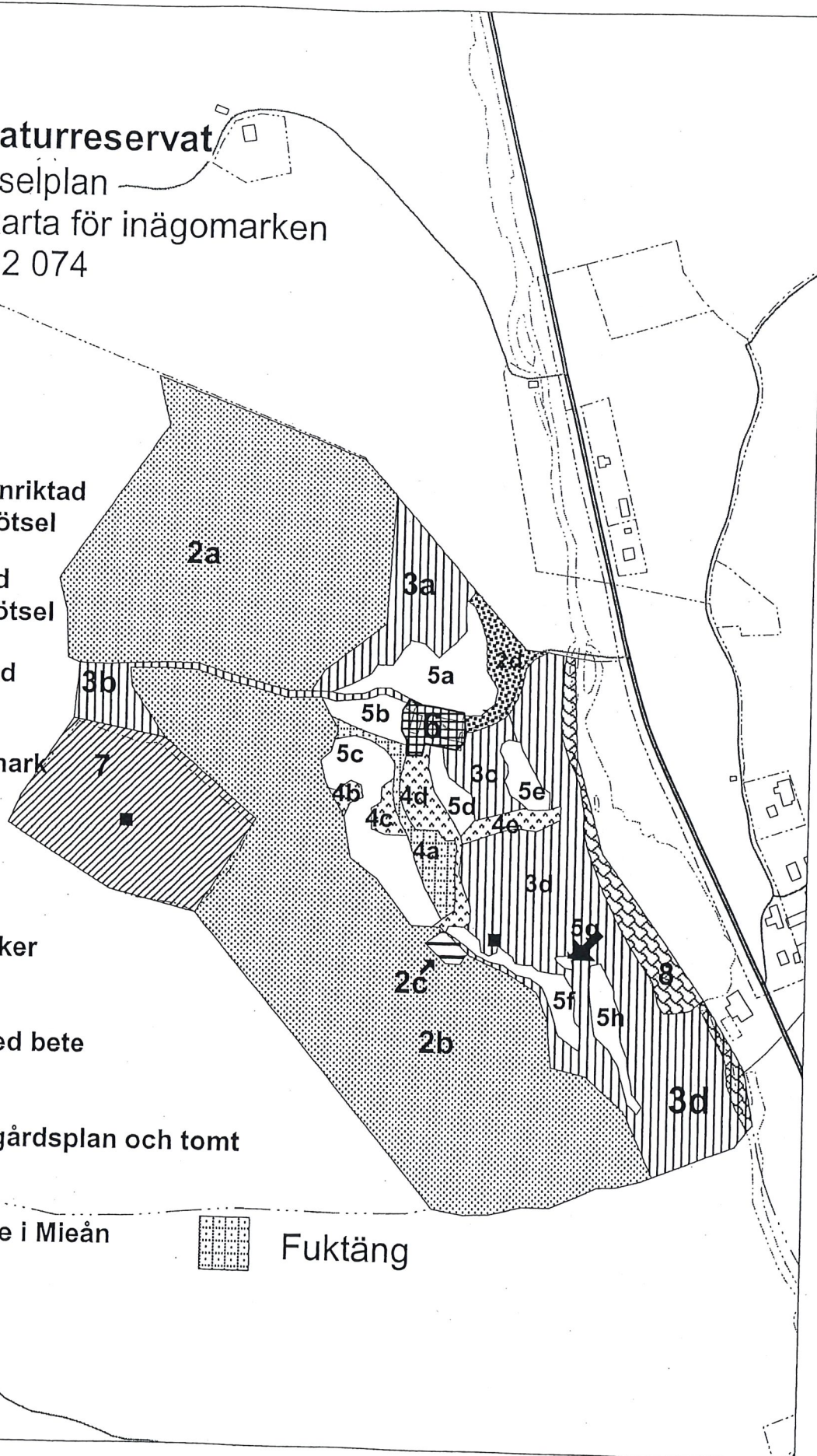
Bilaga till skötselplan

Skötselplanekarta för inägomarken

Objekt nr 10 02 074

Skala 1:5 000

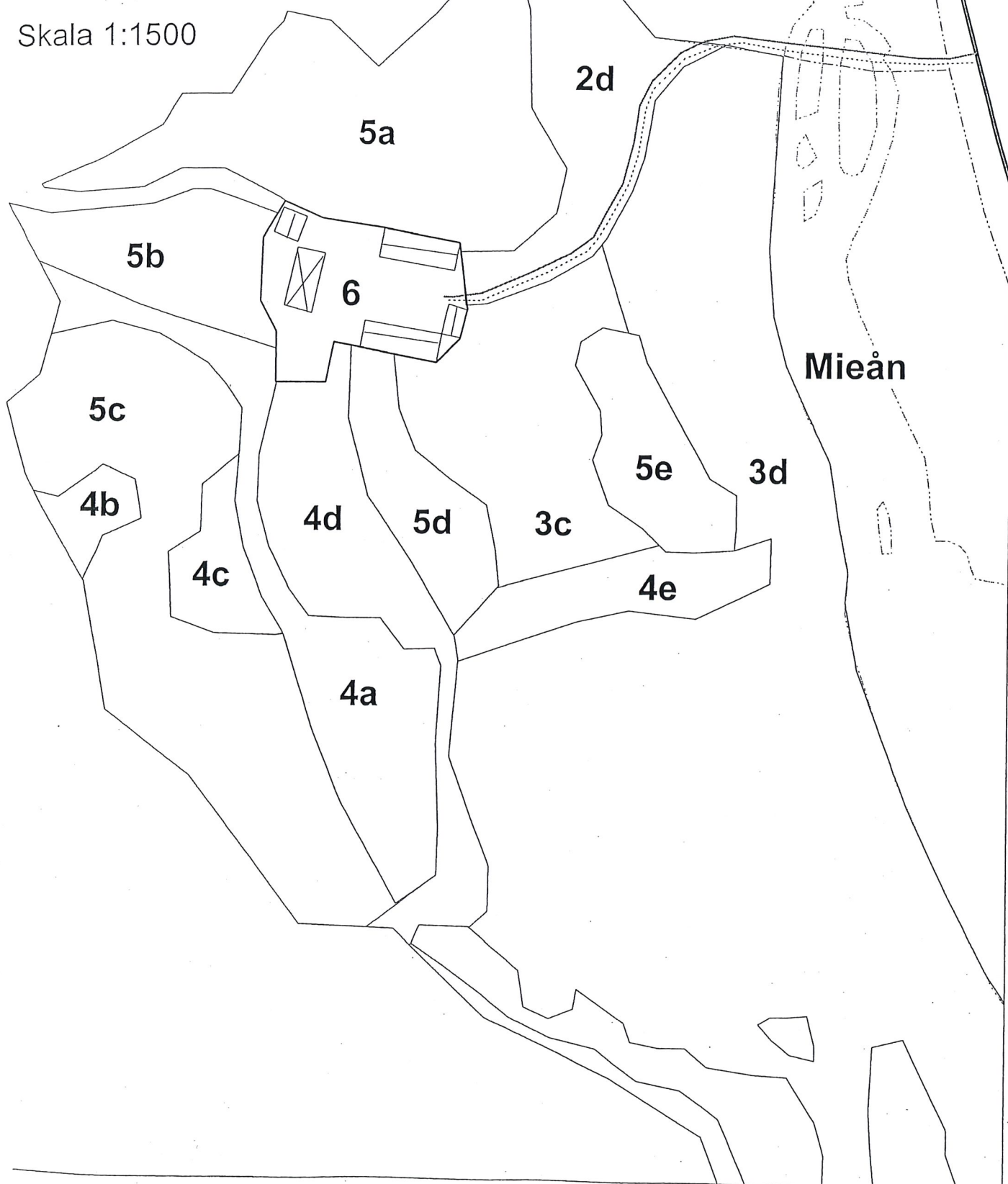
- Torpgrund
- Naturvårdsinriktad lövskogsskötsel
- Källkärr med lövskogsskötsel
- Ekdominerad betad skog
- Naturbetesmark
- Ängsmark
- Åker/artrik åker
- Torpmiljö med bete
- Byggnader, gårdsplan och tomt
- Vattenområde i Mieån
- Fuktäng

Utdrag ur skötselplanekarta för Lobergets naturreservat

Skötselområde 6

Skala 1:1500

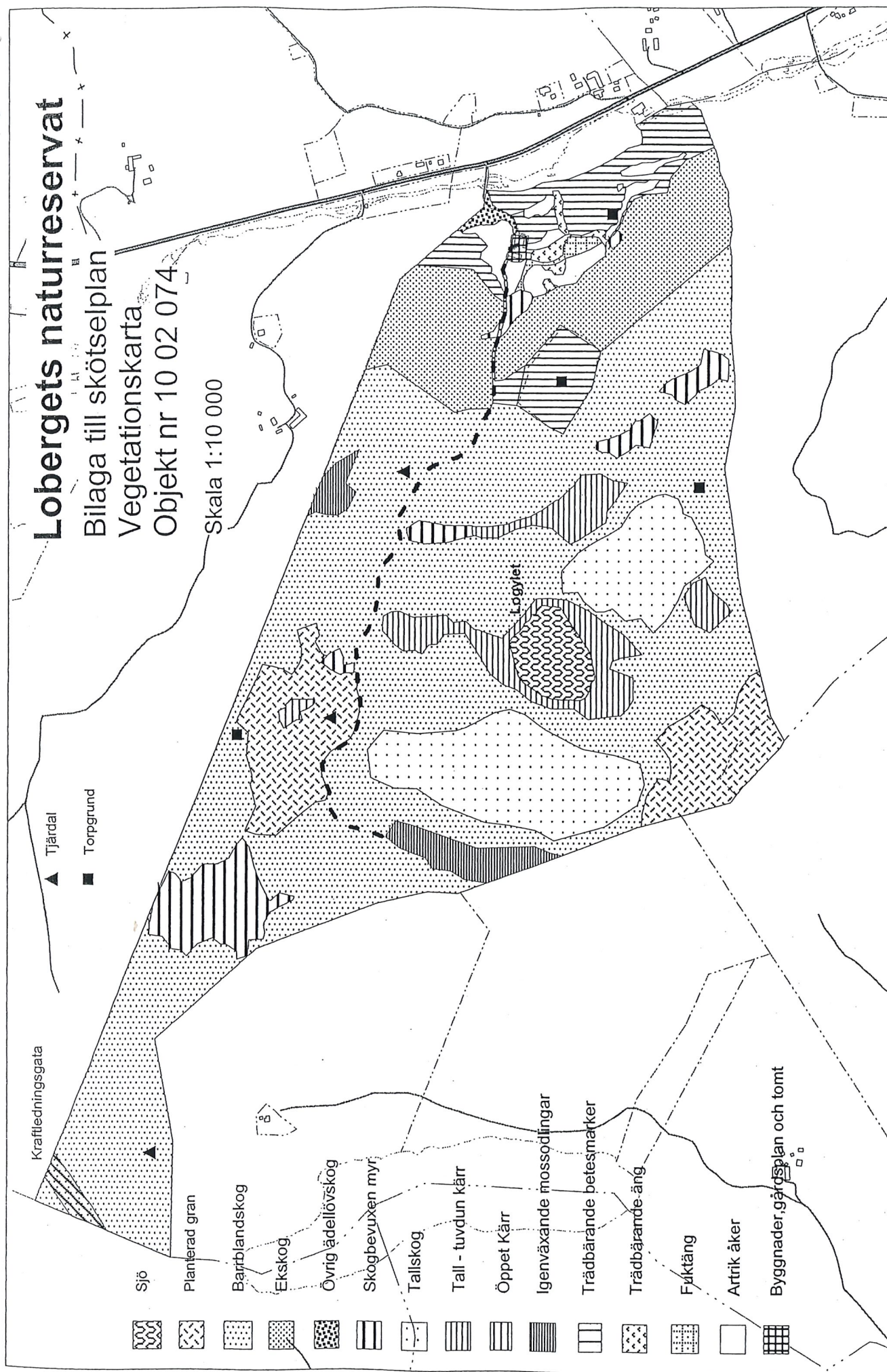
Lobergets naturreservat

Bilaga till skötselplan

Vegetationskarta

Objekt nr 10 02 074

Skala 1:10 000

Lobergets naturreservat

Bilaga till skötselplan

Friluftsliv

Objekt nr 10 02 074

Skala 1:10 000

Kraftledningsgata

- ▲ Tjärdal
- Torpgrund
- Strövstig

Naturskog med fri
utveckling

Naturskog med viss
skötsel av bok

Granplantering

Naturvårdsinriktad
lövskogsskötsel

Källkärr med
lövskogsskötsel

Ekdominerad betad
skog

Naturbetesmark

Ängsmark

Åker/artrik åker

Torp miljö med bete

Byggnader, gårdsplan och tomt

